



Datum

2023-08-09

Vår referens

Agnes Löfgren

Utredningssekreterare

agnes.lofgren@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss angående kommunfullmäktiges reglementen för nämnderna - en översyn

ASN-2023-7148

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden har mottagit remiss avseende förslag till kommunfullmäktiges reglemente för nämnder och kommunstyrelse.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser att det är positivt med ett gemensamt reglemente för nämnderna, och instämmer i att det kan skapa en tydligare helhetssyn på stadens verksamhet och bidra till en ökad tydlighet och tillgänglighet för Malmöbon.

Förvaltningen anser att språket och strukturen av nämndernas ansvarsområden och uppgifter i högre grad bör samordnas mellan socialnämnderna vilket skulle bidra till intrycket av ett gemensamt reglemente och en bättre helhetsbild av nämndernas ansvar vilket också går i linje med översynens syfte.

I ärendet lyfts även synpunkter avseende ansvar enligt HSL, organisationsbidrag, arbetsmarknadsfrågor/arbetsmarknadspolitik och nämndernas arbetsformer.

Remissförslaget ska utgå från nuvarande reglementen och ansvarsområden för nämnderna. Översynen har dock återaktualiserat behovet av att kontinuerligt se över gränsdragningarna i reglementet för att säkerställa att dessa är optimala för Malmöborna vilket även lyfts i ärendet.

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås godkänna yttrandet och skicka det till kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet avseende förslag till kommunfullmäktiges reglemente för nämnderna.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Följebrev Kommunfullmäktiges reglementen för nämnderna - en översyn

Bilaga - Kommunfullmäktiges reglemente för styrelsen och övriga nämnder - remissversion

G-Tjänsteskrivelse - remiss kommunfullmäktiges reglemente för nämnderna 230830

Yttrande - remiss angående kommunfullmäktiges reglementen för nämnderna ASN 230830

Beslutsplanering

ASN beredning 2023-08-09

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2023-08-17

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2023-08-30

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Arbetsmarknads- och socialnämnden har mottagit remiss avseende förslag till kommunfullmäktiges reglemente för nämnder och kommunstyrelse. För att underlätta hanteringen av samtliga remissvar har nämnderna ombetts att använda rapporteringssystemet Stratsys. När nämnden godkännt yttrandet skrivs yttrandet in i Stratsys. Rapporten från Stratsys skickas sedan tillsammans med nämndens yttrande till kommunstyrelsen.

Stadskontoret har genomfört en översyn av nämndernas reglementen som påbörjades 2021. Översynen har visat att bestämmelser om arbetsformer, ansvarsområden och verksamhet har utformats olika i reglementena, vilka tidigare också har reviderats oberoende av varandra. Det bedöms i dagsläget saknas ett helhetsperspektiv på nämndernas reglementen i staden.

Arbetsmarknads- och socialnämndens nuvarande reglemente antogs av kommunfullmäktige den 27 april 2017 och har sedan dess reviderats av kommunfullmäktige vid fem tillfällen

Under översynens gång har arbetsmarknads- och socialförvaltningen lämnat synpunkter på nuvarande reglemente och utkast till nytt reglemente samt haft dialog med bland annat den arbetsgrupp som ansvarar för arbetet på stadskontoret.

Förvaltningens synpunkter har främst haft utgångspunkt i överlappningar av ansvarsområden med andra nämnder och stadsrevisionens tidigare granskningar som visat på vissa brister i stadens reglementen.

Kommunfullmäktige planerar att behandla förslag till nytt reglemente under höst/vinter 2023–2024.

Förslag till nytt gemensamt reglemente

Nämndernas nuvarande respektive reglementen föreslås ersättas av ett nytt gemensamt reglemente för stadens samtliga nämnder och kommunstyrelse.

Utgångspunkter i arbetet har bland annat varit en helhetssyn på stadens verksamhet, Malmöbon i fokus, inte mer än nödvändigt i reglementena vilket exempelvis kan innebära att uppdrag som regleras på andra sätt inte beskrivs. Reglementet ska vara enklare att uppdatera och ha en ökad tillgänglighet i språk och utformning.

Remissförslaget utgår från nuvarande reglementen och ansvarsområden för nämnderna.

Förslag till reglemente är indelat i tre kapitel. Det första kapitlet innehåller gemensamma bestämmelser för alla nämnder, till exempel bestämmelser kring samverkan och organisation. Det andra kapitlet beskriver respektive nämnds ansvar och uppgifter. Det tredje kapitlet innehåller bestämmelser om nämndernas arbetsformer, till exempel regler för nämndernas möten och protokoll.

Inför att förslag till reglemente beslutas av kommunfullmäktige behöver förvaltningen se över vilka eventuella förberedelser som behöver göras och om några eventuella övriga styrdokument påverkas. I remissförslaget regleras inte nämndens myndighetsutskott lika utförligt som i nuvarande reglemente och förvaltningen får se över ifall nämnden exempelvis ska komplettera det med egna arbetsformer.

Förvaltningens överväganden

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser att det är positivt med ett gemensamt reglemente för nämnderna, och instämmer i att det kan skapa en tydligare helhetssyn på stadens verksamhet och bidra till en ökad tydlighet och tillgänglighet för Malmöbon.

Det underlättar för förtroendevalda med gemensamma arbetsformer, med samma regler oavsett nämnd, avseende exempelvis reservationer och särskilda yttranden.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser att strukturen och formuleringarna avseende ansvarsområden och uppgifter för arbetsmarknads- och socialnämnden, funktionsstödsnämnden och hälsa-, vård- och omsorgsnämnden kan förtydligas och göras mer enhetliga mellan nämnderna.

Språket bör i högre grad samordnas mellan socialnämnderna vilket skulle bidra till intrycket av ett gemensamt reglemente och en tydligare och tillgängligare helhetsbild av nämndernas ansvar vilket också går i linje med översynens syfte. Exempel på det beskrivs i synpunkterna för kapitel två.

Kap. 2 Nämndernas ansvarsområden och uppgifter Kommunstyrelsen (s. 10)

Om inte ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen ska kommunstyrelsen i kommunfullmäktiges ställe *omfördela medel som anslagits i budgeten mellan olika nämnder och verksamheter inom av fullmäktige fastställd totalram och andra riktlinjer.*

Besluten avseende omfördelning rapporteras till kommunfullmäktige i samband med bokslut.

Förvaltningen föreslår två tillägg, i första hand att berörda nämnder hörs innan beslut om omfördelning av medel, i andra hand att beslutet anmäls till kommunfullmäktige och berörda nämnder på nästkommande sammanträde.

Gemensam inledning för socialnämnderna (s. 29)

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser att det är positivt med en gemensam inledning för socialnämnderna där det framgår att stadens tre socialnämnderna tillsammans utgör det yttersta skyddsnätet för personer inom nämndernas målgrupper.

Förvaltningen anser dock att stycket bör kompletteras med följande formulering:

Socialnämnderna ska, tillsammans i samverkan, erbjuda råd, stöd och hjälp till personer som tillhör mer än en målgrupp som ligger inom två eller fler nämnders ansvarsområden.

Formuleringen blir ett förtydligande, utifrån socialnämndernas uppdrag och behov hos målgrupperna samt går i linje med *Malmöbon i fokus* som en av utgångspunkterna i översynen, till kap. 1 gemensamma bestämmelser, 3 §. I de gemensamma bestämmelserna framgår att nämnden ska förhålla sig till övriga nämnders ansvarsområden och uppgifter och samverka när dessa berör varandra.

Nämndens ansvar i fråga om hälso- och sjukvård regleras i såväl socialtjänstlagen som hälso- och sjukvårdslagen. Förvaltningen föreslår därför att tredje stycket i den gemensamma inledningen för socialnämnderna stryks. Förvaltningen föreslår även att formuleringen avseende vissa ledningsuppgifter för nämndens verksamhetschef för hälso- och sjukvård eller medicinsk ansvarig i kap. 1 gemensamma bestämmelser, 4 § ses över. Dels utifrån vilket ansvar nämnden har, dels utifrån vad som redan regleras i lagstiftning.

Arbetsmarknads- och socialnämndens ansvarsområde (s. 30)

I nämndens ansvarsområde 26 § är nämndens ansvarsområde formulerade på olika sätt för respektive nämnd. Arbetsmarknads- och socialnämnden ansvarar för *socialtjänst, socialt arbete med fokus på...*, funktionsstödsnämnden ansvarar för *insatser enligt socialtjänstlagen till...* och hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ansvarar för *bistånd och insatser som riktar sig till...*

Socialnämnderna arbetar med socialtjänst och socialt arbete med fokus på sina målgrupper och samtliga ansvarar för bistånd och insatser enligt socialtjänstlagen till sina målgrupper. Ansvarsområdena bör därför formuleras på samma sätt.

Arbetsmarknads- och socialnämndens uppgifter (s. 30-31)

Nedan följer arbetsmarknads- och socialförvaltningens synpunkter avseende *nämndens uppgifter*.

Synpunkterna är uppdelade i sju punkter.

1. I nämndens uppgifter 27 § skiljer sig formuleringarna om målgrupper mellan socialnämnderna vilket medför att innebörden av uppgifterna och ansvaret blir otydligt.

Förvaltningen föreslår att arbetsmarknads- och socialnämndens beskrivning av målgrupper utformas på samma sätt som för funktionsstödsnämnden och hälsa-, vård- och omsorgsnämnden för att få en likvärdig struktur mellan socialnämnderna.

I nämndens uppgifter bör därför målgruppen även i arbetsmarknads- och socialnämndens uppgifter åtföljas av formuleringen *med anledning av*. Förvaltningen föreslår att reglementet kompletteras enligt nedan (kursiverat).

Arbetsmarknads- och socialnämnden handlägger ärenden och fattar samt verkställer beslut om

bistånd enligt socialtjänstlagen avseende människor med missbruk, *vilka är i behov av stöd och hjälp med anledning av sitt missbruk.*

Från arbetsmarknads- och socialförvaltningens ansvarsområde undantas följande uppgifter som annan nämnd har:

Människor med missbruk och samtidigt annan psykisk funktionsnedsättning, samsjuklighet, vilka behöver stöd och hjälp i anledning av sin funktionsnedsättning (ankommer på funktionsstödsnämnden)

Människor med missbruk och samtidig fysisk funktionsnedsättning, somatisk sjukdom eller demens vilka behöver stöd och hjälp i anledning av normalt åldrande, funktionsnedsättning, sjukdom eller demens (ankommer på ansvarar hälsa- vård- och omsorgsnämnden)

2. I nämndens uppgifter 27 § skiljer sig strukturen under rubriken *nämnden ska inom sitt ansvarsområde fullgöra följande uppgifter* som är utformad på olika sätt för respektive socialnämnd.

I vissa fall är nämndens ansvar formulerat utifrån *målgrupp* och vissa fall utifrån *lagstiftning* vilket bidrar till att det är svårt att jämföra nämndernas ansvarsområden.

Vidare är ansvar utifrån socialtjänstlagen formulerat på olika sätt, en nämnd fattar beslut om *bistånd* enligt socialtjänstlagen, en annan om beslut om *insatser* enligt socialtjänstlagen. Se följande exempel (förvaltningens kursivering):

Arbetsmarknads- och socialnämnden ska inom sitt ansvarsområde fullgöra följande uppgifter:

- *handlägga ärenden, fatta och verkställa beslut*
 - om bistående enligt socialtjänstlagen
 - om bistånd enligt socialtjänstlagen avseende barn med psykiska funktionsnedsättningar

Funktionsstödsnämnden ska inom sitt ansvarsområde fullgöra följande uppgifter:

- *handlägga ärenden och fatta beslut om bistånd* enligt socialtjänstlagen enligt nedan och *verkställa* dessa
 - barn med fysiska funktionsnedsättningar eller somatisk sjukdom
 - personer som har en pågående LSS-insats, som behöver kompletteras med annan hjälp och stöd med anledning av funktionsnedsättningen

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ska inom sitt ansvarsområde fullgöra följande uppgifter

- *handlägga ärenden, fatta och verkställa beslut om insatser* enligt socialtjänstlagen
 - äldre personer som behöver stöd och hjälp på grund av sin ålder

Strukturen kan med fördel vara uppbyggt på samma sätt, att nämndens uppgifter i största mån utgår från målgrupper eller lagstiftning och att ansvar utifrån socialtjänstlagen formuleras på samma sätt mellan nämnderna.

I stället för att upprepa specifika målgrupper kan beskrivningen av nämndens uppgifter hänvisa till målgrupperna som redan beskrivs i nämndens ansvarsområde, 26 §. Exempelvis,

arbetsmarknads- och socialnämnden ska inom sitt ansvarsområde handlägga ärenden, fatta och verkställa beslut om bistånd enligt socialtjänstlagen *till nämndens målgrupper*.

Förvaltningen föreslår att strukturen och språket samordnas mellan socialnämnderna och att strukturen för arbetsmarknads- och socialnämndens uppgifter anpassas till övriga socialnämnder.

3. I nämndens uppgifter 27 § står det att arbetsmarknads- och socialnämnden ska:

fullgöra *övriga uppgifter* enligt socialtjänstlagen som rör barn och unga och människor med missbruk, handlägga, fatta och verkställa beslut enligt *andra författningar* som berör barn och unga, handlägga, fatta och verkställa beslut enligt *andra författningar* som berör människor med missbruk.

Förvaltningen anser att det är otydligt vad som ingår i *övriga uppgifter* och *andra författningar*. Punkterna kan med fördel tas bort från nämndens uppgifter eftersom det redan framgår av nämndens ansvarsområde att aktuella målgrupper ingår i arbetsmarknads- och socialnämndens uppdrag.

4. I nämndens uppgifter 27 § står att arbetsmarknads- och socialnämnden *ansvarar med andra nämnder för kommunens arbete med att förebygga och motverka hemlöshet*. Förvaltningen anser att formuleringen kan tas bort från nämndens uppgifter då målgruppen redan inkluderas i nämndens ansvarsområde 26 § *arbetsmarknads- och socialnämnden ansvarar för...andra människor i social och ekonomisk utsatthet*.

Det stämmer överens med hur andra uppgifter som tidigare i processen beskrivits i flera skilda punkter har hanterats i översynen.

5. I nämndens reglemente har det tidigare framgått att arbetsmarknads- och socialnämnden ansvarar för handläggning av ansökningar om organisationsbidrag som faller inom nämndens ansvarsområde, vilket inte finns kvar i förslaget.

Däremot finns bidrag inkluderat i kulturnämndens och fritidsnämndens uppgifter:

Kulturnämnden ska inom sitt ansvarsområde ansvara för att *fördela kulturstöd till det fria kulturlivet samt stöd till studieförbunden i Malmö* och fritidsnämnden ska inom sitt ansvarsområde *ge stöd och service åt föreningslivet, såsom ekonomiskt stöd och fördelning av tider till kommunens anläggningar*.

Förvaltningen menar att stadens stöd till civilsamhället bör hanteras på ett likvärdigt sätt i berörda nämnders reglementen.

Det bidrar till en tydligare helhetsbild för såväl de enskilda nämnderna som för staden som helhet.

Förvaltningen önskar därför att arbetsmarknads- och socialnämndens stöd och bidrag till organisationer i civilsamhället inkluderas i reglementet på samma sätt som hos kultur- och fritidsnämnden enligt följande förslag:

Arbetsmarknads- och socialnämnden ska fördela bidrag till ideella föreningar och andra idéburna organisationer som bedriver verksamhet inom nämndens ansvarsområden.

6. I förslag till reglemente ansvarar arbetsmarknads- och socialnämnden för arbetsmarknadsinsatser och arbetsmarknadsfrågor medan kommunstyrelsen ansvarar för kommunens arbetsmarknads- och näringslivspolitik.

Det skiljer sig jämfört med nuvarande reglemente där kommunstyrelsen ansvarar för stadens *strategiska* arbetsmarknadspolitik.

Förvaltningen anser att den nya formuleringen innebär en otydlig gränsdragning mellan arbetsmarknads- och socialnämndens och kommunstyrelsens uppdrag samt, en otydlig gränsdragning mellan innebörden av arbetsmarknadsfrågor och arbetsmarknadspolitik.

Då remissförslaget utgår från nuvarande reglemente och ansvarsområden föreslår förvaltningen att formuleringarna i nuvarande reglemente kvarstår.

Kap. 3 arbetsformer

Ordförande, vice ordförande och presidium 2 §

Nytt i förslag till reglemente är att nämnden får utse en ledamot i nämnden för att fullgöra ordförandens eller en vice ordförandes samtliga uppgifter om ordförande eller någon annan i presidiet är förhindrad att fullgöra uppdraget för en *längre tid*.

Enligt nuvarande reglemente kan arbetsmarknads- och socialnämnden begära att kommunfullmäktige utser en ersättare vid frånvaro under en längre tid.

Förvaltningen önskar ett tillägg om att nämndens beslut ska innehålla ett slutdatum för uppdraget som ersättare för ordförande och att det i anslutning till antagandet av nytt reglemente förtydligas i arvodesreglerna vad som gäller kring arvode för dels, ersättare för ordföranden dels, ordinarie ordförande under perioden som beslutet gäller.

I arbetsformerna används både begreppet dagordning och föredragningslista.

Enligt 2 § ansvarar ordförande för att inför sammanträdet upprätta kallelse och *dagordning*. Enligt 8 § bör en *föredragningslista* bifogas till kallelsen. Samma begrepp bör användas genom reglementet.

Deltagande på distans 5 §

Nämnden får fortsatt sammanträda med ledamöter och ersättare på distans om det finns särskilda skäl.

Förvaltningen önskar ett förtydligande avseende innebörden av *särskilda skäl* och om eller på vilket sätt innebörden påverkar tidigare beslut tagna av nämnderna avseende nämndspecifika tillämpningsföreskrifter avseende deltagande på distans.

Närvarorätt 6 § och kallelse till sammanträde och föredragningslista 8 §

En ny formulering i förslaget är att kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges ordförande har rätt att närvara vid nämndens sammanträden (6 §).

Vidare ska ledamöter, ersättare och annan förtroendevald som har rätt att närvara även kallas till sammanträdet (8 §).

Förvaltningen tolkar formuleringen som att ordförande i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen ska kallas till varje sammanträde med respektive nämnd. Om så är fallet önskas ett tydliggörande vad som gäller avseende ärenden som omfattas av sekretess och ärenden som avser myndighetsutövning.

Förhinder och ersättares tjänstgöring 9 § och avbruten tjänstgöring 10 §

Enligt förslaget får en ledamot som har avbrutit sin tjänstgöring tjänstgöra igen om styrkebalansen mellan partierna påverkas, vilket får ske en gång under ett sammanträde. Vidare får en ledamot eller ersättare träda in och tjänstgöra under pågående handläggning av ett ärende om särskilda skäl föreligger.

Förvaltningen föreslår, i första hand, att växeltjänstgöring inte ska tillåtas, undantaget när ledamoten inte deltar i ett ärende på grund av jäv.

Förvaltningen föreslår, i andra hand, att *en gång under ett sammanträde* (en gång per parti, per ledamot?) och *särskilda skäl* förtydligas samt att växeltjänstgöring inte ska tillåtas vid myndighetsutövning.

Yrkanden och deltaganden i beslut 11 §

En ny formulering i förslaget är att efter att ordföranden bekräftat genomgången av yrkanden i samband med en beslutspunkt får inte något yrkande ändras eller läggas till om inte nämnden enhälligt beslutar det.

Förvaltningen anser att formuleringen bör strykas då en ledamot exempelvis borde ha möjlighet att dra tillbaka ett yrkande oavsett om nämnden godkänner det enhälligt eller inte.

Undertecknande av handlingar 15 §

Förvaltningen föreslår att nedanstående stycke tas bort alternativt, jämförs med formuleringen i SKR:s exempelreglemente och kompletteras med *i förekommande fall* enligt följande:

Beslut som fattas med stöd av delegation undertecknas av den som fattat beslutet och, i förekommande fall, kontrasigneras av den som utses att göra detta. Detsamma gäller skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning av ett delegationsbeslut.

Under översynen av reglementet har det lyfts att det behöver finnas en tydlig rutin för förändringar av reglementet. Det behöver finnas en helhetssyn på revideringar även om ändringar initierats av en nämnd då enskilda nämnders förändringar av ansvarsuppgifter och uppgifter, eller synpunkter på gemensamma bestämmelser och arbetsformer, kan påverka flera eller samtliga nämnder.

Remissförslaget utgår från nuvarande reglementen och ansvarsområden för nämnderna. Översynen har dock återaktualiserat behovet av att kontinuerligt se över gränsdragningarna i

reglementet för att säkerställa att dessa är optimala för Malmöborna.

Av detta skäl har arbetsmarknads- och socialförvaltningen och funktionsstödsförvaltningen initierat en utredning för att se över ansvarsfördelningen gällande barn med psykisk funktionsnedsättning för att undersöka hur ansvaret enligt reglemente bättre kan anpassas utifrån barnets bästa och helheten för de familjer som berörs.

Förvaltningen föreslår inga förändringar i gränsdragningarna jämt emot funktionsstödsförvaltningen i detta ärende då denna typ av förändringar behöver föregås av genomgripande utredning för att identifiera vinster och risker, behov av kommunbidragsväxling och andra aspekter som medföljer sådana förändringar. Skulle förändringar i gränsdragningarna mellan nämndernas ansvarsområden bli aktuella kommer de berörda nämnderna initiera ett ärende om förslag till förändringar i reglementet för kommunfullmäktige att ta ställning till.

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås godkänna yttrandet och skicka det till kommunstyrelsen.

Ansvariga

Louise Linde Enhetschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef